

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLÂM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Cahid BALTACI

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

İsmail L. ÇAKAN

BU SAYIDA

ÜÇ AYLAR	İslâm MEDENİYETİ
İKİNCİ BEŞ YILLIK PLÂN VE DİN EĞİTİMİ	Ali ŞAFAK
CEMİYETLERİN TEKÂMÜL SIRRI (Şiir)	Ali Ulvi KURUCU
ÖLÜMDEN SONRAKI HA- YAT	Ebu'l Â'lâ el-MEVDÜDİ Terc. Hasan ÇELİKKAYA
İSLÂM'DA İŞÇİ - İŞVEREN MÜNASEBETLERİ	Osman ŞEKERCİ
NE GÜZEL (Şiir)	Muhsin İlyas SUBAŞI
EBU'L HASAN EL-HUSRÎ ...	Dr. A. Suphi FURAT
REGÂİB KANDİLİ (Şiir) ...	Lut KAN
İSLÂM MEMLEKETLERİN- DE EĞİTİM VE KÜLTÜR PROBLEMİ	Prof. M. Z. A. el-ANSARİ Terc.: İbrahim CANAN
İSLÂM'DA FERTLERİN HU- KUKU	Abdülkadir ÜDEH Terc.: Mahmud ÖZAKKAŞ
RUBÂİ	Dr. Cahid ÖNEY
ED-DEBÜSİ EBU ZEYD AB- DULLAH	Dr. Yusuf Ziya KAVAKÇI
GİZLİ ÂHENK (Şiir)	S. Arif EMRE
TÜRKLER NASIL MÜSLÜ- MAN OLDULAR?	Tahsin ÜNAL
OSMANLI MİMARLIĞI VE SANATLARIN BİRLEŞMESİ	Cevat ÜLGER
AYASOFYA'M (Şiir)	Nuri BAŞ
DİNSİZLİĞİN TAHRİBÂTI ...	Ali Rıza TEMEL
TANIŞALIM	M. Said ÇEKMEGİL
SUALLERE CEVAPLAR	Gazi MERT
ONLAR BÖYLEYDİ	Hilmi KURTULUŞ
RADYOLARIMIZ	Edip ÖZİŞİK
BÜYÜK BAYRAM	İsmail LÜTFİ
Prof. MUSTAFA EL-ZERKÂ İLE BİR MÜLÂKAT	Mustafa BİLGE Mahmud ÖZAKKAŞ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: Mehmet KARAMAN
Kayseri: T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı: İmdat N. NURSAÇAN
Konya : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : Ahmet FİDAN
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : Orhan ÇETİN

TEKNİK KADRO

Dış Münasebetler : Mahmut ÖZTÜRK
Sekreter : Ressam :
Erdoğan ATAK Gürbüz AZAK
Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl : 2 — Sayı : 14
Basıldığı tarih : 15 Eylül 1968

ABONE

İLÂN TARİFESİ

Yıllık : 12 sayı, 30 TL. Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 15 TL. İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Öğrencilere % 20 tenzilât yapılır. Tek renk: 1.000 TL.
Yabancı memleketlere iki katı. Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Sahne

«Onlar Böyleydi»

Hilmi KURTULUŞ

on iki yıldanberi, hiç bir tiyatro temsilini bu kadar rahat, bu kadar endişesiz ve çirkinlik batağına bulaşmak korkusundan bu kadar uzak seyretmedim. Salondaki büyük kalabalık hayret edilecek bir izleyiş içinde bırakıvermiş kendini doğrusu. Son senele-
rin gerçekten başarılı bir tiyatro eseri ve temsili olan «Onlar Böyleydi» nin son perdesi kapanırken seyircilerin yüzlerindeki tebessümde gördüğüm genel beğeni-
nin sebebini aramağa çalıştım. Sebebi, tiyatro yöneticileri broşürlerinde söylüyordu. İmanlı Türk seyircisine dengeli, sağlam bir oyun gösterirken, günümüzde suyun altında ve üstünde bir çalışmayla imansız, haksız, dengesiz ve yersiz oyun yazarlara karşı âdeta bir meydan okuma bu.

İşte «Onlar Böyleydi» bunun için seçilmiş, yöneticiler bu arzuyla eseri sahneye koymuş ve oyuncular bu çaba içinde oynamışlardı. «Onlar Böyleydi» bugün kayıtsız ve şuursuz lâübalilik ve bayağılıkların tiyatro olarak öne sürülmesine karşı bir kez daha gerçek anlamda bir eser olarak ortaya çıkıyor.

Daha ilk oyununda Allah vergisi kabiliyetini, kuvvetli tiyatro bilgisini komik ve trajik belirtileri yakalamaktaki büyük gücünü kabul ettiren İsmail Lütfi Çakanın bütün oyun yazarlarımız arasında seçkin bir yeri de var. İsmail Lütfi Çakan tiyatronun, edebiyâtın bir dalı olduğunu sezen, anhyan ve uygulayan yazarların bugün için ilklerinden. Dramın konuşma (dialog), hareket ve kişilendirme gibi yapıya ilişkin özelliklerine gerçek değerini verme çabasını göstermiş ve bu çabası onun oyun yazarı olarak başarıya ulaşmasını önemli ölçüde sağlamıştır. Kendisine has özelliği ise tiyatro'da (düşünce) ögesine önemli bir yer ayırmıştır. İsmail Lütfi Çakan, bundan başka imanlı bir açıdan ilk tiyatro eseri veren yazarlarımızdan biridir de. Bu yazarımız bugünkü medenî âleme en mümtaz örneği teşkil eden İslâmın nurlu menkibelerini kendi oyun yazar kişiliğinin merceğinden geçi-
rerek ibret verici panoramalar halinde gözler önüne seriyor. (Onlar Böyleydi), umumiyetle başarıya ulaşamayan bir türün (menkibelerden oyun çıkarma çalışmasının) en başarılı örneklerinden biri.

SA

edi
davu
eti

İs

di
le
y
la
a

R

İsmail Lütfi Çakan, Onlar Böyleydi'yi yazdıktan sonra hemen sahneye çıkarmadı. Oyunun türlü sebeplerle beklemesi, sonunda da ona değerini verebilecek ellere düşmesi oyunun yararına olmuş, oyun Adapazarı İmam-Hatip okulunun ve Elif Sahnesinin elemanları ile de verimli bir sonuca ulaşmış.

Türk sahne geleneğinin daha çok (göstermecî tiyatro) niteliğinde olduğu çokça söylendi. Bu yolda daha önce deneme yapan yazarlar oldu. Fakat bence bu alanda belki de en verimli çalışmayı yapmak ve başarılı sonucu almak Çakan'ın payına düştü. Olaylar dizisinin dramatik gelişim yerine, anlatımcı (öyküsel-episodic) bir gelişim verilmesi, seyirciyi olaylar içine alıp, yaşatma yerine, ona bu menkıbenin anlatılması, oyun kişilerinin kullanılışı, çizilişi, özellikle bu kişilerden birinin oyunu taşıyan, anlatan olması bu yönelişi tam mânâsıyla ifadelendiriyor.

İsmail Lütfi Çakan'ın anlattığı menkıbeler toplumsal bir tablodur. Bir kasabanın mahallî özelliklerini taşımakla birlikte, bütün bir İslâm âlemine taşabilen genelliğindedir de... Ve bu genellikten çıkan tek sonuç da, bizzat Allah'a kulluk etmenin nasıl olduğudur.

Netice olarak (Millî Türk tiyatrosunun doğabilmesi için imanlı yazarlarımızın yetişmesi lâzımdır) diyenlere «Onlar Böyleydi» eseri ve yazarı mükemmel bir örnektir. Resmî tiyatrolarda avuç dolusu para vererek, dinine, imanına ve milliyetçiliğine maksatlı bir şekilde darbe vurmağa çalışan sözde oyunları sahnelemeğe uğraşan yöneticilerimiz, başlarını kaldırsunlarda etraflarına şöyle bir baksunlar...

Oyunun 3. perdesinden bir görünüş.

(Kayseri İ.H.O. Ekibi)

— Gitme ağabey, gitme! Seni burada bulamazlar!
(2. perde: Samsun Oda Tiyatrosu)

«Şeref ve izzet Allah'ındır, Peygamberlerindir, mü'minlerindir...»

(Bursa Elif Sahnesi)